

SHODA PŘÍSUDKU S PODMĚTEM

Základní škola a Mateřská škola, Otnice, okres Vyškov

Mgr. Hana Třetinová

Číslo a název klíčové aktivity: III/2 Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT

Interní číslo: **VY_32_INOVACE_CJ.HT.6.03**

a) SHODA PŘÍSUDKU S PODMĚTEM

Podmět je v množném čísle rodu :	Koncovka přičestí činného	Příklad :
mužského životného	- i	Chlapci si hráli.
mužského neživotného	- y	Prapory vlály.
ženského	- y	Kočky mňoukaly.
středního	- a	Kořata mňoukala.

1. Úkol

Ve větách podtrhněte podmět a určete jeho rod. Potom doplňte koncovku příčestí v přísudku.

Žáci před vyučováním ve třídě dováděl____. Motýli poletoval____ po louce. Vlaky přijel____ na nástupiště. Čápi zjara odlétl____ na jih. Děvčata se hlasitě smál____ vtipům chlapců. Na stráni rozkvetl____ první sněženky. Štěňata si hrál____ s gumovou hračkou. Všechny věci se vešl____ do jedné skříně. Chlapci se naučil____ veslovat, dívky se o to pokoušel____. Papíroví draci dobře létal____. Sněhuláci se dětem povedl____. Pražská divadla nabízel____ několik premiér.

POZOR !

- slova **dítě, ucho, oko** jsou v jednotném čísle rodu středního, ale v množném čísle rodu ženského :

Dítě si hrálo.

Děti si hrály.

Pálilo mě oko.

Oči mě pálily.

- na podměty typu **mnozí, někteří** a **mnohé, některé** :

Mnozí se vrátili. (rod M/Ž) ALE **Mnohé** se vrátily. (rod Ž)

Někteří nedošli. (rod M/Ž) ALE **Některé** nedošly. (rod Ž)

- na podměty typu **davy, zástupy, houfy, stovky, tisíce** :

Davy lidí proudily. (podmět „davy“)

Tisíce lidí tleskaly. (podmět „tisíce“)

- na podměty zakončené na **-ci, -či** :

Sněhuláci roztáli.

Draci létali vysoko do oblak.

Uzenáci voněli.

ALE

Uzenáče voněly.

Ledoborci si razili cestu.

ALE

Ledoborce si razily cestu.

2. Úkol

Přepište v čísle množném .

Příkop se zazelenal. V trávě se objevila sedmikráska. Jabloň rozkvetla. Mnohý si vyšel ven. Dav lidí spěchal na náměstí. Houf chlapců směřoval k hřišti. Dítě si hrálo na písku. Drak se vznášel vysoko k obloze. Chlapec si hrál s míčem a děvčátko vilo z kvítí věnečky. Včela poletovala z květu na květ. Na břehu se kolébalo žluté housátko.

b) Shoda přísudku s podmětem nevyjádřeným

Pamatujte :

Příčestí činné se řídí podmětem i tehdy, když je **podmět nevyjádřený** (podmět musíme určit na základě předcházejících vět.)

Př. : Chlapci se vydali do lesa. Našli tam spoustu hub. (chlapci)

Dívky jely na výlet. Celou cestu si povídaly. (dívky)

c) Shoda přísudku s podmětem všeobecným

Je-li ve větě **podmět všeobecný** (neurčitý) a na otázku KDO? Se dá odpovědět **oni, všichni**, je v příčestí vždy **-i**.

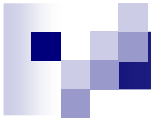
Př. : Říkali mu Budulínek.

Hlásili to v rozhlase.

3. Úkol

- a) Cestující ve vozech se hlasitě bavil____. Někteří z nich se seznámil____ po cestě. Některé děti stál____ u zavřených oken. Hleděl____ přitom na sněhovou nadílku. V soutěži byl____ vyhlášen____ nejlepší čtenáři. Ti byl____ odměněni věcnými cenami. Bílé myšky se míhal____ v kleci. Hoši je upřeně pozoroval____. Žáci odjel____ na hory. Lákal____ je především svahy plné čerstvě napadlého sněhu.
- b) Pilně jsme se učil____. Závodil____ jsme v běhu. Kam jste šl____? Říkal____ mi Leni. Jezdil____ jsme venku na kole. Co jste koupil____? Upozorňoval____ nás na to předem. Nechtěl____ nám sdělit podrobnosti. Proč jste nám to neřekl____?

d) Shoda přísudku s několikanásobným podmětem

- 1) **Je-li** v několikanásobném podmětu alespoň **jedno podstatné jméno rodu mužského životného**, píšeme v příčestí **–i**.

Př. : Otec a matka mi koupili nové kolo.

Jelen, laně a kolouši se pásli u krmelce.

Koroptve a zajíci byli zastřeleni.

Úspěch týmu zajistili špičkoví závodníci a kvalitní stroje.

- 2) **Není-li** v několikanásobném podmětu **podstatné jméno rodu mužského životného**, píšeme v příčestí **–y**.

Př. : Na trávě se pásly husy a housata.

Výkladní skříně a okna se rozbily.

V místnosti byly rozestaveny stoly a židle.

PAMATUJTE :

Rodiče to s námi mysleli dobře. (Otec a matka)

Lidé spěchali na svá místa. (Muži a ženy)

Známí nám slíbili pomoc. (Koncovka pro rod M/Ž)

4. Úkol

Napište v čísle množném.

Kolotoče a horská dráha se (rozjet). Prodavači a prodavačky (nabízet) lákavé zboží. Chlapci a děvčata se (tlačit) u střelnice. Rodiče s dětmi (přecházet) z atrakce na atrakci. Petr a Pavla si obzvlášť (oblíbit) velkou houpací loď. Dušan a Dáša se (dát) do běhu. Maminky a děti (sedět) v parku. Sýkory, kosi a vrabci (neodletět). V řece se (objevit) kapři a štiky. Míče a brusle se nám (líbit).

Poznámka :

Předchází-li přísudek podmětu, můžeme se řídit prvním slovem podmětu za přísudkem, např. : *Šly dívky a chlapci.* (Rovněž : *Šli dívky a chlapci.*).

CITACE :

KVAČKOVÁ, PhDr. Helena. *Opakujeme češtinu v 6. ročníku (1.díl) : Přehled učiva, doplňovací cvičení, diktáty.* 1. Brno : Nová škola, 1999. 64 s. ISBN 80-85607-86-7.